

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII
Biblioteka

A.2.95/70 podr.

AKADEMIA NAUK
UK HISTORYCZNYCH
STORII

ACTA
POLONIAE
HISTORICA

LXX

WYDAWNICTWO NAUKOWE

Semper

1994

Nr indeksu 35 130X
PL ISSN 001-6829

<http://rcin.org.pl>

POLSKA AKADEMIA NAUK
KOMITET NAUK HISTORYCZNYCH
INSTYTUT HISTORII

ACTA
POLONIAE
HISTORICA

70

WYDAWNICTWO NAUKOWE *Semper*
1994

BOARD OF EDITORS

Jan Baszkiewicz (President), Maria Bogucka (Editor-in-chief),
Monika Hamanowa, Antoni Mączak, Karol Modzelewski,
Stanisław Russocki (Assistant Editor),
Marek Sędek (Member of Editorial Group),
Tomasz Szarota (Assistant Editor), Roman Wapiński,
Andrzej Wyczański, Jerzy Wyrozumski, Janusz Żarnowski
Editorial Assistant — Hanna Kordowicz

INSTYTUT HISTORII PAN

Rynek Starego Miasta 29/31
00-272 Warszawa

Telegraphical address:
HISTORIOPAN

© Copyright by Instytut Historii PAN, Warszawa, 1994

WYDAWNICTWO NAUKOWE *Semper*

ul. Bednarska 2/4, 00-310 Warszawa
tel. (+48) (2) 635 49 73 (redakcja)
tel. (+48) (22) 27 60 83 (dział handlowy)
fax: (+48) (2) 664 88 20

KSIEGARNIA FIRMOWA *Semper*

ul. Bednarska 20A, 00-321 Warszawa
tel. (+48) (2) 635 49 73
fax: (+48) (2) 664 88 20

CONTENTS

ARTICLES

Wojciech Iwańczak, Hussite Prague in the Political Literature and Propaganda of the Period	5
Maria Bogucka, Spectacles of Life: Birth — Marriage — Death. Polish Customs in the 16th–18th Centuries	29
Finn-Einar Eliassen, The Urbanization of the Periphery. Landowners and Small Towns in Early Modern Norway and Northern Europe	49
Juliusz Bardach, Le principe fédéraliste et le principe unitaire dans la légalisation de la Diète polono-lituaniennne de Quatre Ans (1788–1792)	75
Marek K. Kamiński, The Attitude of Great Britain and the United States in the Governmental Crisis in Czechoslovakia in February 1948	87
Janusz Pajewski, Friedensaktionen in den Anfangen des 1. Weltkriegs	111
Edmund Dmitrow, Die Polen über die Deutschen. Meinungen und Auseinandersetzungen aus den Jahren 1945–1948	127

RESEARCH IN PROGRESS

Andrzej Szwarc and Bogusław Cygler, Une oeuvre de trois éminents historiens	151
Janusz Tazbir, Tadeusz Manteuffel (1902–1970): l'intellectuel face au totalitarisme	165

REVIEWS

G. Labuda, Mieszko II., König von Polen (1025–1034). Die Umbruchszeit in der Geschichte des polnischen Staates (Jan M. Piskorski); H. Manikowska, Control and Repression. The Authority and Society in Late Medieval Florence (Juliusz Bardach); A. Mączak, The Clientele. The Informal Systems of Power in Poland and Europe from the 16th to the 18th Centuries (Maria Bogucka); K. Cieślak, Kirche als Bestattungsort. Die Sepulkralkunst in Danzig (15–18 Jh.), “La longue durée” des Epitaphs; J. Harasimowicz, Mors Janua Vitae. Die schlesischen Epitaphien und Grabmäler der Reformationszeit (Juliusz A. Chrościcki); J. Pelc, Baroque — the Epoch of Contradictions (Maria Bogucka); S. Lewandowska, La vie quotidienne en Mazovie sous l'occupation 1939–1945 (Jacek Chrobaczyński)	175
--	-----

ABSTRACTS	191
-----------	-----

NEWS	235
------	-----

CONTRIBUTORS

JULIUSZ BARDACH — *retired professor*; Institute of Law History at the Warsaw University (Krakowskie Przedmieście 26/28, 00–325 Warszawa); specialisation: history of political and law institutions in Old–Poland and Great Duchy of Lithuania.

MARIA BOGUCKA — *professor*; Institute of History, Polish Academy of Sciences (Rynek Starego Miasta 29/31, 00–272 Warszawa); specialisation: economic, social and cultural history of early modern times.

EDMUND DMITRÓW — *doctor*; Institute of Political Studies, Polish Academy of Sciences (home address: Kozłowa str. 32, app. 29, 15–868 Białystok); specialisation: recent history.

FINN–EINAR ELIASSEN — *professor*; (home address: Gjert Sörensen vei 52, N–4890 Grimstad, Norway); specialisation: urban history of early modern Norway.

WOJCIECH IWAŃCZAK — *associate professor*; Institute of History, the Jan Kochanowski Pedagogical College in Kielce (Śniadeckich str. 30, 25–366 Kielce); specialisation: medieval history.

MAREK E. KAMIŃSKI — *associate professor*; Institute of History, Polish Academy of Sciences, specialisation: recent history.

JANUSZ PAJEWSKI — *professor*; Institute of History at the University of Poznań (H. Wieniawskiego str. 1, 61–712 Poznań); specialisation: universal and political history of the 19th and the beginning of the 20th century.

TO BE PUBLISHED IN THE 71 VOLUME:

Juliusz Bardach, *De la nation politique à la nation ethnique dans le Centre-Est de l'Europe*

Maria Bogucka, *Law and Crime in the 16th–18th century–Poland*

Elżbieta Kaczyńska, *Town and Countryside in Penal Judicature and Criminity. Kingdom of Poland, 1815–1914*

Henryk Samsonowicz, *Ethnic Groups in 15th century–Poland*

Anna Żarnowska, *Changes in the Occupation and Social Status of Women in Poland since the Industrial Revolution till 1939*

WARUNKI PRENUMERATY NA ROK 1995

Pisemne zamówienia na krajową prenumeratę pocztową (bez przedpłat!) przyjmowane są przez Wydawnictwo Naukowe Semper, 00-310 Warszawa, ul. Bednarska 2/4 w następujących terminach: do 20 maja 1995 na pierwsze półrocze lub na cały rok oraz do 20 listopada 1995 na drugie półrocze. W zamówieniu należy podać liczbę zamawianych egzemplarzy. Kolejne zeszyty będą wysyłane za zaliczeniem pocztowym z doliczeniem do ceny zeszytu (60.000 zł) kosztów pocztowych (20.000 zł).

Kolejne zeszyty można również zamawiać i odbierać bezpośrednio w Wydawnictwie oraz we wszystkich księgarniach naukowych i akademickich na terenie całego kraju.

Prenumerata ze zleceniem dostawy za granicę przyjmowana jest przez Wydawnictwo Naukowe Semper, 00-310 Warszawa, ul. Bednarska 2/4, bezpośrednio w siedzibie Wydawnictwa lub w formie przedpłat na okresy półroczone na konto PKO VII Oddział w Warszawie, Nr 1573-109628-136 w następujących terminach: do 20 maja 1995 na pierwsze półrocze lub na cały rok oraz do 20 listopada 1995 na drugie półrocze. Cena w prenumeracie zagranicznej w 1995 roku za jeden zeszyt wynosi:

	poczta zwykła	poczta lotnicza
Europa	90.000 zł	110.000 zł
USA i Kanada		160.000 zł
Pozostałe kraje		180.000 zł

ORDERS FOR SUBSCRIPTION:

- till 20 May 1995 for I issue,
- till 20 November 1995 for II issue.

Recent issues are available at the bookshop of Scientific Publishers Semper, Bednarska 2/4, 00-310 Warszawa, Poland. Recent and old issues are available also through mail with advance payment at Wzorcownia Ośrodka Rozpowszechniania Wydawnictw Naukowych PAN, Pałac Kultury i Nauki, 00-901 Warszawa.

Subscriptions orders available through the local press distributors or directly through: WYDAWNICTWO NAUKOWE *Semper*, ul. Bednarska 2/4, 00-310 Warszawa, Poland, fax: (+48) (2) 664 88 20, through PKO VII Oddział Warszawa, account no. 1573-109628-136 with a remark: subscription of ACTA POLONIAE HISTORICA (price per copy US \$ 29, postage included)

or

Foreign Trade Enterprise „ARS POLONA”, 00-068 Warszawa, Krakowskie Przedmieście 7, Poland, through Bank Handlowy S.A., account no. 201061-710-13100